

DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.15133725>

ОСОБЛИВОСТІ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Д. П. Турчанінова, старший викладач

*Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського
«Харківський авіаційний інститут»*

Воєнний стан суттєво впливає на функціонування системи вищої освіти, особливо в регіонах, що знаходяться в безпосередній близькості до кордонів із ворожою державою. Одним із ключових викликів є організація навчального процесу для іноземних студентів, що обумовлює необхідність переходу на дистанційні та онлайн-формати навчання. Дослідження цієї теми є надзвичайно важливим для забезпечення безперервності освітнього процесу та подальшого набору абітурієнтів, адаптації студентів до нових умов та збереження міжнародної співпраці у сфері вищої освіти.

Серед основних проблем, з якими стикаються іноземні студенти під час навчання в умовах воєнного стану, можна виділити:

- труднощі з доступом до стабільного інтернет-з'єднання;
- відсутність фізичного контакту з викладачами та одногрупниками;
- психологічні та соціальні бар'єри адаптації до онлайн-формату навчання;
- вплив інформаційної війни та дезінформації на процес навчання;
- юридичні та технічні питання щодо акредитації дистанційного навчання.

Проблематика онлайн-навчання в кризових умовах висвітлюється у працях багатьох науковців. Так, за даними О. В. Мельника (2022), онлайн-освіта є ефективним інструментом підтримки навчального процесу в умовах воєнного стану, проте

потребує додаткових ресурсів та адаптації викладачів. Водночас, дослідження С. М. Ковальчук (2023) наголошує на важливості розвитку цифрових навичок як серед студентів, так і серед викладачів для підвищення ефективності дистанційного навчання.

ЮНЕСКО у своєму звіті (2023) підкреслює значення гнучких онлайн-платформ, що забезпечують якісний навчальний контент та інтерактивну взаємодію між студентами та викладачами. Крім того, практичні кейси європейських університетів свідчать про необхідність розширення міжнародного партнерства для підтримки студентів, які змушені навчатися дистанційно через воєнні конфлікти.

Для ефективної організації навчального процесу в умовах воєнного стану необхідно приділяти увагу наступним практичним аспектам:

- впроваджувати сучасні онлайн-платформи для дистанційного навчання (Zoom, Moodle, Google Classroom, Mentor);
- забезпечити гнучкий підхід до проведення занять, використовуючи асинхронні та синхронні методи навчання;
- підтримувати студентів через регулярні онлайн-консультації та психологічну допомогу;
- проводити інтерактивні вебінари та дискусії для підтримки зацікавленості та мотивації студентів;
- забезпечити доступ до якісних електронних бібліотек та освітніх ресурсів.

Важливим аспектом є також адаптація навчальних матеріалів до онлайн-формату. Викладачам слід розробляти інтерактивні лекції, що включають відеоматеріали, тести для самоперевірки та створювати можливості для проведення дискусійних панелей. Це сприятиме кращому засвоєнню матеріалу та підтримці інтересу студентів до навчального процесу.

Крім того, особливої уваги потребує система оцінювання знань в умовах дистанційного навчання. Необхідно впроваджувати технології автоматизованого контролю знань, такі як тестування на базі штучного інтелекту, а також індивідуальні проєктні завдання, що дозволять оцінювати реальні компетенції студентів.

Окрему роль відіграє комунікація між викладачами та студентами. Для забезпечення ефективного зворотного зв'язку слід активно використовувати онлайн-чати, форуми та індивідуальні консультації. Це сприятиме підтримці взаємодії та створенню відчуття спільноти серед студентів, навіть в умовах віддаленого навчання.

Перехід на онлайн-навчання є необхідним кроком для забезпечення безперервності освіти в умовах воєнного стану, особливо в регіонах, що знаходяться близько до кордону з ворожою державою. Важливими завданнями є адаптація навчальних програм до нових викликів, розвиток цифрових компетенцій викладачів та студентів, а також міжнародна підтримка освітніх процесів. Досвід міжнародних освітніх організацій свідчить, що ефективне дистанційне навчання можливе лише за умови належної технічної, психологічної та організаційної підтримки студентів.